

1. Փոխարին ԶՈՐԵՔԵԱՐԹԻ և ՇԱՐԱՐՈՐԵՐԸ կը հրատարակուի :
2. Տարեկան բաժանորդագրին է միայն իրա արժանի մէջիս կանխիկ վճարելի, թէ մայրաքաղաքիս և իւր արուարձանաց և թէ գաւառաց համար :
3. Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի :
4. Տեղական և գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :
5. Հատը մէկ զրոյ. մէջիս, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պահպան գաւառ Սուճի Պօղոս աղայի խանութր :

Փ Ո Ւ Ն Ձ

6. Ծանուցման տողը 3 զրոյ. է մէկ անգամի համար : Աւելի ատան կըլլայ աւելի անգամներու համար :
7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն՝ Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս Պալատ - բաղար Նաֆիէ խան վերի յարկ թիւ 16 :

ADRESSE
H. S. Adadjajian
Directeur du Journal Armenien
POUNTCHIE — 16 Nafie Han. Balouk
Bazar Constantinople.

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Վ. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն. (*)

Սոյն վերնագրով աղգային մասնակցի և ի մասնաւորի փոխընկերացի անդամ խօսած և գրած են, բայց ինչպէս կ'երեւի, յուսացուած օգուտն չէ տեսնուած : Մենք չենք կարծեր, որ մեր գրելովն, նոյն յուսացուած օգուտն տեսնուի, սակայն կը յուսամք, որ գոնէ կրկնութեամբ, խնդրոյն լուծման նպատակը, որ մեր ջերմ վստիքն է : Պատմաբանօրէն. — Թողունք այժմ վանուց սկզբնական պատմութիւնն —, մեր ազգին մէջ առաջին անգամ սոյն հաստատութիւնը Մենք ներսէսի օրով շինուեցան այնպիսի պարագաների մէջ, ուր վանական շինուածք քրիստոնէութեան և քրիստոնէական դաստիարակութեան համար անհրաժեշտ էին : Քրիստոնէական կրօնը, որքան որ թագէի և Բարթոլոմէոսի ձեռքը Արքայի խնդրանք և շնորհիւ Հայաստանում քարոզուեցաւ, քիչ ժամանակի մէջ բաւական Հայկապաշտը նոր կրօնի յարեցան, այնպէս որ կարելի է ըսել, թէ քրիստոնէական եկեղեցի կազմուեցաւ մեր երկրին մէջ, սակայն թէ՛ Արքայի յաջորդաց և թէ՛ դրացի անքրիստոնէայ ազգաց զօրաւոր ազդեցութեան ներքեւ, քրիստոնէական վարդապետութիւնն խախտուեցաւ Հայաստանի մէջ, մինչև Գրիգոր Լուսաւորիչ վերստին քարոզեց այդ կրօն : Լուսաւորիչ ջանքերն ալ շատ անգամ ապարդիւն մնացին, զի բնականապէս այնքան միջոցաւոր ժողովրդեան մէջ մի քանի հազարներ վերադարձնէր կարելի ապահովապէս և հաստատապէս նկատուիլ : Հայաստանի բազմաթիւ շատուածներն, քուրմներն և քրմապետներն Գրիգորեան և իւր վարդապետներէ շատ շատ զօրաւոր և ազդեցութեան տէր էին : Միւս կողմանէ նոր-քրիստոնէայ վարդապետաց աստուածաշնչական և դիմաւորական տեղեկութիւնը այնքան թերի և անձուկ էին, որ Մենք ներսէս Սուրբ և Սիրացոց օրինակին հետեւելով առաջին անգամ վանքեր հաստատեց Հայաստանի դրեթէ ամեն մի նահանգի մէջ, որ ցարդ մեծ մասամբ կը մնան, իւրաքանչիւր վանուց կալուածներ ևս հաստատուելով :

Ըսել է երանելի կաթողիկոսին միտք այդ շէնքերի հաստատութեամբ քրիստոնէութեան յառաջացման մի դարկ տալ էր, կրօնական վարդապետներ և քրիստոնէաբար կրթուած և պատրաստուած ուսուցիչներ ընծայելով նոր սերունդին : Ներսէս թէ և դժուարաւ, բայց վերջապէս յաջողեցաւ իւր նպատակին մէջ : Մի կողմանէ եկեղեցիներում և միւս կողմանէ գաղութներին մէջ գիտուն մարդոց ձեռքը սկսաւ շարունակել Քրիստոսի վարդապետութեան քարոզութիւնն և նորա ամենակողմանի ընկերական յառաջադիմական օգուտներն ցուցնել, և Հայաստան կարճ միջոցի մէջ այնքան յառաջացաւ այդ նորակիրթ վանականների շնորհիւ թէ՛ ընկերական և թէ՛ քաղաքական նայուածքով, որ Հռովմի և Կ. Պօլսի կառավարութիւնը մի կողմանէ, Պարսիկն ու Թաթարստան միւս կողմանէ նախանձեւով իւրաքանչիւր մեր երկրին տէր լինել կողգէին :

Սուր, հուր և ջուր Հայաստանի ամենօրեայ պատիժներն դարձան, սակայն և այնպէս հիմնովին կրթուած և դաստիարակուած արք և կանայք այդ պատիժներն անցուցին առանց իրենց փառքն ու պատիւն նսեմացնելու, և աղքատութիւնն պահեցին :

Դժբաղդաբար քաղաքական կառավարութիւնն իսկապէս կամաց կամաց թոյլ, տղէտ և անպիտան իշխանաց ձեռք անցաւ, և թըշնամիք լաւ հասկնալով, որ Հային փառաց և պատուոյ օրօրոց

վանքերն են, սկսան իրենց ներտեր և թոյներ այդ շէնքերին վրայ թափել, որով Հայաստան սկսաւ օր ըստ օրէ իւր կիրթ և մասնաւորապէս ազգային ոգւով պատրաստուած կրօնական և աշխարհական ուսուցիչներէ զրկուել և խաւարի մատուիլ :

Սոյն խաւար, եթէ ոչ բացարձակապէս գոնէ մասամբ, հինգ դարէ ի վեր մեր երկրին վրայ կը տիրէ : Այն շէնքերն, որ ի հնումն ճշմարիտ լուսոյ և դիմաւորութեան, հայրենասիրութեան և ազգասիրութեան անձնուէր երիտասարդներով լեցուն էին, այսօր բոլորովին հակառակ պատկեր կը ներկայացնեն մեր աչաց : չունինք մի վանք որ իւր նախնական սկզբանց ծառայէ ըստ ամենայնի : այդ շէնքերի մէջ մեր օրով ուրիշ մարդիկ չենք տեսներ բայց եթէ ծոյլ և անգործ անձինք, որք, կարծես, մինչև իսկ իրենց ծնունդէն զգուած, քաշուած են աշխարհէ ուտելու և խմելու համար այն եկամուտներն, որք ինչպէս ըսինք, պէտք էին ժողովրդի բարոյն նուիրուած անձնաց կրթութեան ծառայել : Չունինք արդեօք այլ եւս այդ շէնքերի պէտք, որ այդպէս տարտամ և խելքի մտքի հակառակ անըմտելի վիճակի մէջ թողած ենք : Կը պօռանք, կը դռանք թէ կիրթ վարդապետներ և վարժապետներ (*) չունինք, և ապաքէն չունինք, այո՛ չունինք : բայց ինչպէս կարելի է ունենալ, երբ ունենալու միջոցի չենք դիմեր : Հացը, որ կենաց առաջին պիտոյն է, մեր բերան չմտնէր, մինչև որ չաշխատէինք և չգործէինք : Կ'ուզէ՞ք որ ժամանակին յարմար կրօնականներ և վարժապետներ ունենանք, ինչպէս ունեցեր ենք ի հնումն : Կ'ուզէ՞ք որ մեր վանքերն օգտակար դիրքի վերածուին, և մեր ժողովրդական պիտոյնց համապատասխանեն, կարճեմ ամեն ոք ինձ հետ պիտի կրնայ ըսել :

(*) Վարժապետ վերնագրով մտադիր ենք ուրիշ մի առթիւ մի յօդուած գրել, իւր իսկական նշանակութիւնն տալու համար :

«վանքերն առաջին սկզբան վերածենք, այն է վարդապետանոցի և վարժապետանոցի կամ պարզ գաղութները» :

Պէտք է ուշադրութեան առնուլ, որ ներկայ դարն գոնէ մեր ազգին նկատմամբ, Թագէի, Գրիգորի և Ներսէսի դարերէն չտարբերի : Կրօնական այլ եւս այլ վարդապետութիւնը, դաստիարակութեան քօղիները եւս այլ և այլ քաղաքական նկատումներով մեր երկրին մէջ և մեր շուրջը հաստատուած շէնքեր, — որ անտարակոյս մեր վարդապետաց և վարժապետաց տգիտութեան են են —, մեր ազգ. կրօնական և դաստիարակական վիճակին նուազ մնաս չունինք : Ուշադրութեան առնենք միայն մի ժամանակէ ի վեր օտարներէ մեզ վերջանձնուած մեր երիտասարդաց ընդունած ազգ. կրթութիւնն — եթէ կարելի է ազգային անուանել — և պիտի համազօրինք թէ ինչ աստիճանի ճշմարտութիւնք են գրածներս :

Վերջին ազգ. դարձուածքներն ալ նուազ Հայաստանցիներ թէ մենք ինչքան ազգային և ժամանակի ոգւով կրթուած և դաստիարակուած անձանց պէտքն ունինք : Թերեւս ոմանք ըսեն, հապա վարայ. — մեր պատասխանը պարզ և պատմական է, ամեն վանք իւր հաստատութեան առաջին օրէն կալուածներ ունի, որ բաւական են մեր պիտոյնց և կարելի է չա՛տ իսկ, եթէ խել մը անպիտաններով չլեցնենք սոյն հաստատութիւններն և միմիայն իւր նպատակին ծառայող անձինք ուտեն և խմեն, և եթէ մի քիչ բան եւս պակսի, անտարակոյս յառաջադիմել ուղղով մի ազգայնքան բան եւս չալիտի խնայէ :

Ըստ իս ուրիշ բան չպակսիր բայց եթէ խօսելէ կշտացող և գործել ուղղով կրօնականներէ և աշխարհականներէ խառն մի մասնաժողով Պատրիարքարանի կամ ուսումնական խորհրդոյ իրաւասութեան ներքեւ իբրեւ մի ճիւղ ընդհանուր դաստիարակութեան, որոյ գործ և պաշտօն միմիայն վանուց բարեկարգութիւնը լինի :

Վանորէից խորհուրդն չկրնար գործել ի նշալէս մենք կըմբռնենք, զոր քսան տարւոյ վտրմերն յայտնապէս ցուցին :

Պատրիարքարան, որ մի ժամանակէ ի վեր սոյն պէտքն դրացած կերեւի, — թէ եւ շատ ուշ դժբաղդարար —, կարծեմ շատ լաւ պիտի լինէր, եթէ այդ խնդիր մեր ցուցած եղանակաւ մի մասնաժողովի յանձնէր, որ լուծէր և դորձադրէր, և որով այսքան ժամանակէ ի վեր անշուժանելի մնացած, շատ վիճաբանութեանց պատճառ եղող մի խնդիր յանմահ յիշատակ մեր նախնեաց, ի պատիւ իւր ներկայ յաջորդաց և ի վառ ժողովրդեան լուծեալ պիտի համարուէր :

Նախորդ ամսոյ 13ին, Կարսի հայ և պարսիկ միգրանտաց մէջ ճնշին պատճառաւ մը վէճ ծագելով, և պարսիկը շատնալով հայոց վրայ յարձակեր են, այնպէս որ շուկային խանութները դոյուներ են աւարառութենէ վախճալով: Ոստիկանութիւնը քանի մը պարսիկ մէկերու ժամ բռնտարիկէն յետոյ արձակէր է, և հետեւեալ առաւօտ 10ի չափ հայ բանտարկեր է, որոնք իրր թէ պարսից կրօնի հայհոյեր են: Հայք, ասոր վրայ իրենց խանութները դոյներ և կառավարութեան պաշտօնատունն երթալով հայոց բանտարկուելուն պատճառն հարցուցեր են. բայց կառավարիչը պատուիրեր է որ իրենց խնդիրը աղերսագրով մը մատուցանեն :

— Կարսի Ս. Լուսաւորչեան դպրոցի աշակերտք իրենց ընկերութեան դրամէն առնելով և միանգամայն մասնաւոր հանգանակութիւն ընելով՝ 30 բռնալի դրուկեր են ի նպաստ սովելոց Հայաստանի: Յիշեալ քաղաքի Ս. Եղանիկեան դպրոցի աշակերտութիւնը ալ այս նպատակաւ հանգանակութիւն ըրեր են :

— Չհաւատալով կրսեմք, թէ Այլաղեան հանգուցեալ Գաբրիէլ Սրբաղանի բոլոր թղթերը, նամակներն ու ձեռագիր հեղինակութիւնները Ս. Էջմիածին տարուեր, և հոյ՛ ճարակ աղբուներ են իրել վտանգաւոր դրուածներ: Էջմիածնի Արարատէն կապառեմք ծանօթութիւն հրատարակել այս գայթակղական ըրոյն վրայ :

— Աղղային ժողովն՝ որ երէկ դումարելու որոշում ունէր, առաջիկայ ուրբաթ առաւ թողուեր է: Հաճութեամբ չըսեցինք այս յետաձգումն, որովհետեւ վարչական կազմակերպութեան

ծրագրին քննութեան ու վաւերացման գործն վայրկեան մ'իսկ յատարկեցուցնէն՝ ըստ մեզ վտանգաւոր է աղղային ներքին գործոց ու խնդրոց համար :

— Ս. Պատրիարք Հայրն հինգ շաբթի Պատրիարքարան իջնելով՝ մինչեւ երեկոյ կեցաւ և վարչական գործերով զբաղեցաւ :

— Պրուսայու Առաջնորդ Գեր. Տ. Բաթմալեզմէտ Ս. Արքեպիսկոպոս՝ որ երկու շաբթիէ հետէ մայրաքաղաքս կ'գտնուի դարմանի ու օգտախոսութեան համար, երկու օր յառաջ Գառը դիւղ դրացած առնէն՝ մատանիին քարն անցայտ եղէր է: Եոգնաւ մը տաժ առնէն, մէկը իրր ի պատիւ ձեռքէն բռնէն յետոյ՝ քարին աներեւոյթ լինելը տեսեր է: 50 լիւայի չափ արժէք ունի եւ զեր :

— Գորոցատէր-Հայրն հայ ընկերութիւնը՝ որ Միջագիւղի մէջ դպրոց մը հաստատած է յայտնապէս վարժուհի հասցունելու համար, այս օրերս սկսեր է յատուկ շէնք մը կառուցանել տալ, և Ունճեան մեծապատիւ Աբիկէֆէնտի՝ որ արդէն երեւելի հանգիստացած է իւր աղօթօգուտ նուիրատուութեամբ, այս շէնքին համար տաղձ կնուիրէ :

— Եւգուիոյ Առաջնորդ Գեր. Տ. Վահան վարդապետ՝ 20 կտոր գիրք, և Երբեթի-Խայրէյի ընկերութիւնը՝ 5 լիւր նուիրեր են ի նպաստ Աղղանուէր-Հայրն հայ ընկերութեան :

— Կըլսեմք, թէ Միացեալ ընկերութեան անգամոց մեծագոյն մասը մտադիր են ընկերութեան գործոց լիազօր տնօրէն ընտրել Ալանեան Ստեփան վաշա կամ Մամուրեան Մատթէոս Էֆէնտին, 30-35 լիւր ամսակաւ նաւ :

— Լուր կը տրուի մեզ, թէ Հիւնքեարպէյէտեան արժ. Տ. Յովհաննէս քահանայ՝ որ Խլմիւրէն մայրաքաղաքս դարձած է, գաւառացի 20 աղջկանց համար վարժարան մը պիտի բանայ ի Հայտար-վաշա, ընդ պաշտպանութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր :

— Ատանայից հանրագրով մը առաջարկեր են Միացեալ ընկերութեան, որ ընդ խնամով ընկերութեան Ատանայի մէջ ուսումնարան մը բացուի, Ատանայի աղղային սնտուկէն ալ տարուէ տարի 50 հազար դր վճարուելու պայմանաւ :

— Գաբրիէլն՝ օգոստ. 9 թուով: «Ներկայ տարւոյս յուլիսի վերջերն Միացեալ ընկերութեանց լիազօր պատուիրակ մեծ. Պետրոս Էֆէնտի վասիլեան տեղս ժամանելով՝ Ձեզիածաղէն Աղաւ:

եան Պետրոս պատուելի տունը հիւրընկալուեցաւ, և մէկ երկու օր տեղս մնալէ հետք մեկնեցաւ: Երբ ի Քալու՝ նոյն վիճակին Գաղղաշայեաց վանուց մէջ բացուելիք վարժարանին մասին պէտք եղած տնօրինութիւններն ընելու համար: Նորին մեծապատուութիւնը շերտ քնդուներութիւն գրտաւ Մէղիքի և սեղոյս աղղայիններն և ի մասնաւորի Սըմբատեան ընկերութեան վարչային ժողովոյ պատ. անդամներն: Յիշեալ ընկերութիւնը վախար յայտնեց որ ինքն եւս ի շարս Միացեալ ընկերութեանց համարուի, և հանգերձ իւր ապեալ կանոնադրութեամբ դրութիւն մի ներկայեց Վասիլեան Էֆէնտի, նա ալ խոստացաւ նոյն դրութիւնը իր դիւտողութեամբն հանգերձ Միացեալ ընկերութեան դիւանին պիկել: Յուսամք որ Միացեալ ընկերութիւնը Սմբատեանի առաջարկն ընդունելով՝ գաւառիս մէջ եւս իրեն գործողութեան ընդարձակ առաւելդ մի կրանայ, ուր անհրաժեշտ պէտք կայ վարժարանաց: Միացեալ ընկերութիւնը նորանոր դիւտողութիւններ ձեռք պիտի բերէ Տարուսի մէջ ստանձնած գործողութեանց մասին, եթէ Գաբրիէլ բաղմահայ գաւառն իրեն կեդրոն բնարէ: Վասիլեան Էֆէնտին Արքիարեան մեծ. Մարտիրոս Էֆէնտիի հետ վանքերն եւս աչքէ անցուց. լիւոյս եմք որ նոյս տիւրը վիճակն եւս նըկատողութեան առնելով կարեւոր դարման խնդրել պիտի հաճի, ուստի անկ է: Ուրախ եմք որ Միացեալ ընկերութիւնը իրեն ընտրութեան մէջ չէ պիտաժ պատուիրակ գրկելով ի Հայաստան ազնիւ ձերքերով օժտեալ այնպիսի անձ մը որ ամեն վտանգ և նեղութիւն առ ոչինչ կը դրէ ի լուսաւորութիւն և ի յառաջագիւղութիւն խնամելի Հայաստանցւոյն: Սարգիս Գ. Զատուրեան

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Այլանիացի դիւտողաց ամանց կողմանէ հեռագրուեր է ի Պոլիս, թէ Վէլի Ռիդա վաշա բաղմաթիւ կանոնաւոր դօրօք աղղանիացեաց վրայ յարձակելով՝ 60 ի չափ աղղանիացիք սպանուեր են, և թէ՛ այս անգամ չեն գիւժաղբեր աղղանիացիք, սակայն եթէ երկրորդ անգամ յարձակում ըլլայ՝ իրենք ալ պիտի դիմադրեն, օսմանեան դօրքն իրենք թշնամի նկատելով :

— Նանեայի Թօսա գիւղին մէջ Յէյզուլահ Էֆէնտի անուն հարկւրապետի մը տրամադրութեան ներքեւ դաճուող 34 օս:

մանեան զօրաց վրայ՝ 120 հեղինասպատակաց խումբ մը յարձակեր, 9 ժամու չափ կռուեր, և 16 մեռեալ ու 12 վիրաւոր թողձ լով վախեր են: Իսկ օսմանեան զօրաց մէջէն 2 հոգի մեռեր և 5 հոգի վիրաւորուեր են լաւ հրամանատարութեան և պատրաստութեան շնորհիւ, ըստ Վաղրթի :

— Այս առաւօտ Վաղրթին խնացանք, թէ Սերպիոյ իշխանը հեռագրով շնորհաւորեր է Օ. դոստ. Սուլթանին ծննդեան տարեգարձը, և Պօլսոյ սերպիական դեսպանին տիկինն ալ Պայրամի տօնին շնորհաւորութեան դպիր է գլխաւոր նախարարին և արտաքին գործոց նախարարին տիկինայց: Վաղրթ կը ծանուցանէ զայս, հերքելու համար այն զրոյցները թէ Սերպիոյ ալ առթի կապալէ օսմանեան կառավարութեան դէմ ելնելու համար :

— Գարձեալ լուր կայ, թէ Վիեննայի օսմանեան դեսպան Էահէմ վաշա Պօլիս հրաւիրուած է :

— Կհաւատեն, թէ նոր յանձնաժողով մը կազմուեր է՝ Ասիոյ բարենորոգմանց համար Պէյքըր վաշայի մատուցած ծրագիրը ընկելու և Օգոստ. Սուլթանին մատուցանելու պաշտօնով :

— Պայրամի հանգեալ տես. ներս գացող դեսպանական տիկինայցն պալատն հրաւիրուելով խահուէ և օշարակ տրուելէն զատ Օգոստ. Սուլթանին ալ ներկայացեր են :

— Երոտրայէն ելնող աւրապիկան թղթատարին վրայ աւաղակը յարձակած և 800 դաղղիական լիւրա առած ըլլալով, աւտորիական դեսպանատունը առաջարկեր է Բ. Դրան՝ որ յարձակման տեղոյն մերձակայ դիւզօրէից ժողովուրդը վճարեն :

— Ղազի Ահմէտ-Մուլթար վաշա՝ երէկ մայրաքաղաքս հասաւ :

— Սամուէն հեռագրեր են առ դիւտող նախարարն, թէ կղզւոյն կառավարիչ Խրիսթաքի վաշա առանց դատաստանի բան տարկած է վարչական վիճակը ծանուցանող հանրագրերն ստորագրողները, թէ բռնութեամբ կ'արդիւն շատերը հանրագրի պատրաստելէ ու ստորագրելէ, և թէ՛ մօտեւս կղզւոյն մէջ անկարգութիւնք պիտի պատահին, եթէ վարչական վիճակը ճանուցուի :

— Վաղրթ լուր առեր է, թէ աղղանիացի դիւտողներէն Սէյֆուլահ և Մէհմէտ պէյերը 35 հազար սղառաղինեալ աղղանիացի պատրաստ ունին հեղին:

նախան սահմանադրութիւնն երթալու համար . սակայն առ այժմ կտրական , և պիտի երթան երբ Բ. Գուռը հարկադրի Յունաստանի տեղ տալ Ալպանիայէն :

— Սէլանիկի մէկ դիւղաքաղաքին վրայ յարձակելով առաջաւոր , շատ տուններ կոխեր և Գալանդինայի պաշտօնատունը դրտնուած պատրաստ դրամն ալ յաւիքտակեր են :

— Ֆար տիւ Պոսֆորի դրածին նայելով այսօր ի գործ կգրուի նաւային ցոյցը :

— Վանայ Զուլամերկ գաւառակի գայմադամ կարգեցաւ Եռսուֆ Զիյա էֆէնտի :

— Զորեքշարթի գիշեր կայսերական պալատան մէջ նախարարաց ժողով գումարելով մինչեւ առաւօտ տեսեց , և հետեւեալ օրն ալ Բ. Գուռը նիստ ընելով մինչեւ ժամը 12 շարունակեց : Նոյն օրը հեռագրով բանակցութիւն եղաւ այլ և այլ կողմանց հետ : Ըստ Վազըթի՝ հաստատուն յոյս կայ , թէ կարելի պիտի ըլլայ առանց արիւնհեղութեան Գարատաղի թողուլ Տուլլինեն . բայց՝ եթէ ինչպէս կրտուի Եւրոպայի իսկոյն առաւօտուն յանձնել կառավարին , ուրեմն տեղական պարագային ու Բ. Գրան անկեղծութիւնն անտեսելով պարզաբար կը պնդեն :

— Վէլի Բիշա փաշա հինգշաբթի Շքոտայէն Տուլլինեն գացեր է , հետն ունենալով մաս մը օսմանեան կանոնաւոր զօրք : Փաշային և ալպանիացի զինուորացի մէջ անհամաձայնութիւն զանրուելուն զրոյցը սուտ կհանէ վագրթ : Սուտ կը հանէ նաև այն լուրը , թէ օտարադի պատեւրազմիկ նաւով 9-10,000 դարտաղցի զօրք Տուլլինեն փոխադրուեր են :

— Վերջին տեղեկութեանց նախելով , կըսէ այս առաւօտ Վազըթ , մինչդեռ Տուլլինեն Գարատաղի յանձնուելու վրայ է եղեր , և քանի մը հիւսիսաստաց կողմանէ Պօլսոյ դեսպանատանց հաղորդուեր է . սակայն ապա բազում օտար բանասերկուաց գրդումամբ ալպանիացեաց գրէխաւորք դարձեալ անհամաձայնութեան երես դարձուցեր են : Սուտ վրայ կընայ ըսուիլ թէ խնդրոյն դոյնը միւսանդամ փոխուած է , բայց Բիշա փաշա ապահովութիւն կուտայ թէ քանի մ'օրէն նախորդ որոշման համաձայն կաւորող պիտի լինի կարգադրել խնդիրը :

Այս օրերս Գերմանիոյ կայսեր կազմանէ յատկապէս զօրավարի մը միջոցաւ ինքնադիր նա-

մակ մը զրկուեր է՝ առ կայսրն Աւստրիոյ :

— Բէրուի և Քիլիի հապարակապետութիւնը՝ որ ժամանակէ մը հետէ կպատերազմէին , հաշտուեր են : Սուալինը երկրորդին պիտի տայ երկու գրահաւոր , Գալայոյի թնդանօթները , պատերազմական ծախսը , և պատեւրազմէն յառաջ ըրած արտաքին փոխառութեան կէսը . բայց յայս ցանէ՝ Գալայոյի ամրութիւնները վար պիտի առնու , մինչեւ քըսան տարի չպիտի վերականգնէ զանոնք և նաւատորմին ալ չը պիտի զօրացունէ : Յայտնի է , թէ Քիլի յաղթող հանդիսացաւ :

— Հաշուած են , թէ Անդրիոյ երկաթուղեաց շինութեան համար մինչեւ ցարդ 560 միլիոն անգլիական իլրա ծախք գացած է . իսկ Ամերիկայի երկաթուղեաց համար՝ 1 միլիար 200 միլիոն , Գերմանիոյ համար՝ 200 , և Գաղղիոյ համար 240 միլիոն իլրա :

— Աւստրիոյ և Գերմանիոյ մէջ հաղարաւոր մարդոց արհեստն է՝ Ռուսիոյ երկիրը վաճառք փախցունել առանց մաքսի , կհաշուեն , թէ այս մարդիկն տարին 20 միլիոն անգլիայէն աւելի կշահին :

— Քառասնօրեայ ծովայազ ամերիկացի տօքթօր թանար 10 միլիոն ֆրանկ շահեր է՝ զինքը տեսնելու գացողներէն առնուած մուտքէն : Սորա արձակած կինը յայտնուէ , թէ արգարեւ 14 օր բան կերած չէ . բայց 26 օր խմած ջրոյն մէջ դրած է տեսակ մը սնուցիչ բոյս , որ հարաւային Ամերիկայի մէջ յառաջ կուգայ , և տեղացիք իրեն թէյ և խահուէ կգործածեն :

— Հոլանտիոյ հասարակաց կըրթութեան նախարարին վերջին օրերս հրատարակած հաշուեցուցակէն կերելի , որ 825,000 տըղայք ժողովրդական դպրոցներն կը յաճախեն , որոնցմէ 300,000ը հասարակաց դպրոցը կերթան , 125,000ը՝ բողոքականաց , և 400,000ը՝ պապականաց : Հասարակաց դպրոցներու 300,000 աշակերտաց համար կառավարութիւնը 17,000,000 կուլտըն կը ծախսէ , կամ որ նոյն է՝ իւրաքանչիւր աշակերտ կառավարութեան 56 2/3 կուլտընի կը նստի : Հասարակաց դպրոցաց թիւն է 1750 , որոց զինուորը են 750 . և 7500 օգնական ուսուցիչք կը դասախօսեն :

— Նոր աշխարհադրի մը նախելով բոլոր երկրիս բնակչաց թիւն է 1,421,000,000 . ուրկէ 824 միլիոն Ասիոյ մէջ կգտնուին , 309 միլիոն՝ Եւրոպա , 199 միլիոն՝ Ամերիկէ , 85 միլիոն Ամե-

րիկա և 4 միլիոն Աւստրալիա : Աշխարհի վրայ տարեկան մեռնողաց թիւն է 35,694,350 մարդ : Կամ 97,790 օրական , ծնուածներուն թիւն մեռնողներուն թիւն կանցնի , զի օրական 404,800 կամ ամեն մի րոպէի մէջ 70 մարդ կծնին :

— Բեդրասպուրի մէջ սիկարի գործարան մը կրակ առած աւտեն , գործարանապետը կառկածելով թէ սիկարի ծրարները կը յախշտակուին գործաւորներէն , 300 ի չափ կին և տղայ գործաւորները երկաթի դռներով սրահի մը մէջ փակեր է , և երբ կարելի չէ եղեր հրդեհին առաջըն առնուլ և բոլոր գործարանը բոցերուն մէջ մնացեր է , խեղճ բանտարկեալք չկրնալով աղաւթի՝ ամենքն ալ չարաչար այրեր մոխիր դարձեր են . մէկ քանին վար ցատկեր են , բայց բարձրութեան պատճառաւ՝ մեռած ինկեր են գետինը : Ժողովուրդը տեսնելով այս դժոխային տեսարանը՝ շատ փնտուեր են գազան գործարանապետը , բայց նա արգէն փախած է եղեր :

— Քանատայի Օտտավա թերթին նայելով՝ երկրիս ամենաբարձր լեռը Հէրբիւլէս ըսուած լեռն է , որ Նոր-Կինէա կղզւոյն վրայ կգտնուին՝ բարձրութիւնն է 32,786 ոտք : Հէրբիւլէս գրեթէ կղզւոյն մէջ տեղը կինկնի : Ե. Ա. Լավսոն նաւապետն գտաւ սոյն լեռը :

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Փարիզ . 8 սեպտ . — Ծովային ցոյցի համար տէրութեանց մէջ բացուած բանակցութենէն բաղձացեալ համաձայնութիւնը գոյանալուն պատճառաւ՝ Ֆրիլանտ ու Սուֆրէն զրահաւորք և Հէրնտէլ չղեկաւն սոյս առաւօտ ճանապարհ կընելու հրաման առին՝ Բակուդա երթալ և ուրիշ տէրութեանց մարտանաւերուն հետ միանալու համար :

Լոնտոն . 7 սեպտ . — Խորհրդարանին փակման առթիւ , Թագուհին արտաստած ճառին մէջ կըսէ , թէ ցարդ խաղաղական ապահովութիւններ կը տանայ օտար տէրութիւններէն : Նորին Վեհափառութիւնն ապա կյարէ , թէ « Բ. Գուռը Գարատաղի համար յանձն առած պարտաւորութիւնները գործադրել չհաւանելուն համար՝ տէրութիւնք յիշալ խնդրոյն համար իրենց պատշաճ գաւառ միջոցներուն վրայ տեղեկութիւն տուին Օսմանեան կառավարութեան . և բայց յայտնանէ՝ թուրքօ-հիւսնական սահմանաց խնդրոյն , և Թուրքիոյ վարչական բարեփոխման , և Հայաստանի պէտք եղած յատուկ բարենորոգմանց համար իրենց ունեցած զիտաւորութիւններն հաղորդեցին Բ. Գրան : Կլուսամ , թէ Եւրոպիոյ ամենայն հաստատութեամբ պահած համաձայնութեան , և գործողութեան միութեամբ Բ. Գրան վրայ ի գործ դրուող ճնշման Հորիզոն առաջադրեալ նպատակը կիրանայ , և

Բ. Գուռը կհաւանի Արեւելից անդոր . րութիւնն ապահովող միջոցներ ձեռք առնուլ » :

Թագուհին կինքէ ճառը , յոյս յայտնելով թէ Աֆղանստանի մէջ անյապաղ պիտի վերահաստատուի խաղաղութիւնը :

Ըստ Թայմըզի՝ Բ. Գուռը չըջարեւրական մը զրկեր է տէրութեանց , որով կաղաչէ յետաձգել ծովային ցոյցն :

9 Սեպտ . — Զէթիենէն առ Տէյլի թէլէկրաֆ հեռագրեալ է , թէ Գարատաղի իշխանութիւնը՝ Գրէմեր ուսածովապետին խրատուց վրայ՝ Բ. Գրանէն հատուցում պահանջէ՝ ետ կեցեր է : Պէրլինէն ալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ , թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը Արեւելեան խնդրոյն նորոգման չփափիր , պուրջաբայ միութենէն ցըրտացած լինելով :

Բեդրասպուրի . 5 սեպտ . — Վերջ տրուեցաւ Զինատանի և Ռուսիոյ մէջ վերելած դժուարութեանց : Մօտ է դաշնագրին ստորագրութիւնը :

Բակուդա . 5 սեպտ . — Թուի թէ , Թուրքիի կողմն համախմբեալ ալպանիացիք դիմագրել մտադիր են :

Ի Լ Ա Ն ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍԻՐՈՒ

Հարպիէ եղադ անպարը իւշուն պիր սէնէի քեամիլէ դարֆընտա միւպայեա օլունհաճադ օլան իւշ եիւզ ալթմըշ պին գըյէտէն տէօրթ եիւզ սէքսէն պին գըյէյէ գատար Սիպիր եաղընըն անպարը մէգըիւրէ թէսիլմինէ գատար քեաֆֆէի մէսարիֆի միւթէսհիւտէ այիտ օլուպ եաղընըգըսմը կէօմրիւկի հարպիյէ խաղիւնէսինէ այիտ օլմագ վէ տօգսան ալթը սէնէսի թըլընի եվլէլին տէն իթիպարէն տօգսան եէտի սէնէսի իյուլ նիհայէթինէ գատար շէհրի օթուզ պին գըյէտէն գըրգ պին գըյէյէ գատար թէսիլմ օլունհադ վէ պու թէգատիտի միւրէթթէպէտէն պաշգա թարիխ գարարընտա գըրգ պին գըյէ եաղ հէման պիթ թէսիլմ տէքօղիթօ օլարագ խիթամը գօնթրաթօյէ գատար թէվգըֆ գըլընմագ վէ մէգըիւր եաղըն թէքըիպալթը եիւզտէ օթուզու խալիս Սիպիրիանըն սիւտ եաղը վէ եիւզտէ ալթմըշ Մարչըլէյն թապիր օլունհան սատէ եաղը վէ եիւզտէ պէշի պիրինհի Զէվրի վէ տիկէր եիւզտէ պէշի տալի Այ չիէկի եաղը պուլունմագ վէ պէհէր հաֆթա թէսիլմ օլունհան եաղըն էսմանը վէրիլէհէք մագպուզ սէնէտալթընըն վիրուտի իւլէ մուամէլէյի գալէմլէյէսինին խիթամընտա օսմանը իրարս եիւզըրուշ հիսապը իլէ հէման հարպիյէ խաղիլէսինտէն վէրլմէք շարթը վէ շէրայիթի մուհարրէր սայիլէսի վէհիլէ պէհէր գըյէսի օն զրուշ տէօրթ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ :

Իշխու իշխուն պիւրիստի բազար իրթէսի կիւնիւ միւնադասասը իճրա գըլընաճաղը իրան գըլընմը իսէ տէ, սէճվ իտիլտիկինէ մէպ- նի չէճրի մէգըլընն ծնպէշինճի կիւնիւ միւնադասասը պիւ իճրա դարարը դաթիսի վէրիլէճէյին- տէն, թէրքիպաթը մէգըլընէտէն սիւտ եաղընը թէգաիւտ վէ տի- կէրլէրինի թէնագուս իթտիրմէք իւղրէ իթայէ թալիպ օլալարըն սալիֆ իւղ զիքը իշխուն պիւրիս- ճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ գա- տար նիւմունէլէրի իլէ պէրապէր լէվաղիմաթը ումումիյէ տայիրէ- սինէ կէլմէլէրի վէ եէվմի մէգ- քիւրտէն սօնրա նիւմունէ իրայէ իտէն օլուր իսէ գապուլ օլուն- մայաճաղը մալիւմ օլմագ իւղրէ իլան օլունուր:

23 աղօսթոս 96

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍԳԵՐԻ

Ֆէսհանէ ֆապրիգասընտա մէվ- ճուտ օլուպ ֆիրուսթ օլունա- ճաք օլան մատէն վէ թիմուր վէ ըսկարա խուրտէլէրի իլէ բիրինճ վէ նիւհաս խուրտէսի վէ բիրինճ տալալը վէ եալաղը գըրըրթի- սը վէ սայիրէյին սոգսան ալթը սէնէսի իլուլընն ծնընճը կիւ- նինէ գատար բազար իրթէսի վէ չէճարչէնպիճ կիւնէլէրի միւղայէ- տէլէրի իճրա օլունաճաղընտան, իշթիրա իթմէյէ թալիպ օլանլա- րըն էյեամը մէգըլընէտէ ֆապ- րիգայի մէգըլընէյէ միւրաճաթ իթմէլէրի իլան օլունուր:

16 աղօսթոս 96

ՍԿԶՐՈՒՆՔ

ԱՍՏԵՂԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

ԹՕՐԻՆԵԱՂ

Ի ՀԵՐՈՆԻՄՈՍԷ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆՅ
Երկրաշափ - Անտառագէտ եւ նախկին աշակերտ Կայսեր. Ուսում. անտառաց Կ. Պօլիս
Տպագրեաց Երվանդի Գալաֆեան 1880

Այս ընտիր աշխատութիւնը որ 400 երեսէ կըսկանայ, ըն- տիր թղթի վրայ տպագրեալ եւ 121 պատկերներով զարդարուած է. գործոյն պարունակութիւն- նըն է, ընդհանրապէս երկնա- կամարին երեւոյթը, աստեղա- տանց դասակարգութիւնը, զա- նոնք ճանաչելու եղանակը, երկ- րի վրայ ընդհանրապէս արե- դական շարժման, մեծութեան, բնագիտական կազմութեան վը- րայ տեղեկութիւններ, ժամա- նակի չափուց վրայ, այլ եւ այլ աղագաց տոմարներու վրայ, արե- դական հականկեան վրայ, ցե- րեկուան եւ գիշերուան անհա- լասարութեան վրայ, արշալոյս, վերջալոյս, եւ եղանակը: Տար-

ւոյն զանազան ժամանակներուն, ցերեկուան եւ գիշերուան երկայ- նութեանց վրայ, լուսնի հան- դամանացը, երեւութիցը եւ աշ- խարհադրութեանը վրայ մասնա- լոր տեղեկութիւնը. խաւար- մունքն ու անոնց պատճառները, միւրապէս սկզբնատարերը ու ա- նոնց ստորագրութիւնը, գիտա- լորաց վրայ ընդհանուր տեսու- թիւնը, աստեղաց հեռաւորու- թեան վրայ տեղեկութիւններ, մակընթացութիւն եւ տեղատը- ութութիւն եւ այլն: Այս տեսակ դասագրքեր մեր ազգին մէջ ընդ- հանրացած չըլլալուն նուազ օրի- նակ տպագրեցաւ. ամենակա- րեւոր դասագրքեր մ'է դպրոցաց եւ հմուտ անձանց: Կը ծախուի 2ագամագըլար փողոց թիւ 20 եւ ի Գիւրքճի խան վարի յարկ թիւ 23 ցօլմէփ Գալաֆեանի գրա- տունները ի գին 20 դահեկանի:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆԻ

ՏՆԱԿԱՆ ԲԺԻՇԿ

Հեղինակ Տօքթոր Վալիթի
Թարգմանիչ Ե. Մարտիրոս
Հրատարակիչ Ս. Ղ. Պարտիզպանեան
Ընտանեաց մէջ պատահած հի- ւանդութեանց համար աղղու- դարմաններ կառավարիչ եւ օգ- տակար խրատներ կառանդէ: Կը ծախուի ամեն գրալաճառաց քով եւ մասնաւորապէս Ս. Ղու- կասեան գրատունը, ի գին 6 դ:

ՏԻՒՆ ՄԻՆՈՐ

Հռչակաւոր Աղեկանդը Տիւ- մայի եւ Օկիւսթ Մաքէի ամենէն ընտիր թատերախաղերէն մէկն է, զոր թարգմանած է Պ. Ա. Գ. Գա- սէվէթեան: Սոյն գործը Զմիւռ- նիայէն հասած ըլլալով կ'ծախ- ուի Եէնի-ճամի Զիլինկիլիք- ճատտէսի թիւ 2, Ս. Ղուկաս- եան գրատունը եւ ուրիշ գրալա- ճառաց քով, ի գին 7 դրու:

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

(Պատկերազարդ)

առաջին եւ երկրորդ տարիներու համար
Աշխատասիրեաց
Յ. Գ. Փաշալեան
Գաղղիոյ ամենէն նշանաւոր մանկավարժուհոյն տիկին Բար- Գարբանթիէի հետեւողութեամբ պատրաստուած է: Գինն է 3 դ:

ՇԱԴՈՊՐԻԱՆՈՒ

Ա. Դ. Ա. Ա.

Իւսկիւտարի Եէնիմահալլէի վարժարանին նախկին աշակեր- տաց ոմանք սկսած են ի գրոց բարբառ թարգմանել այս ընտիր վիպասանութիւնը, ի գիւրութիւն տպագրական ծախուց՝ Յական զրուչի տոմսեր չըլաբերութեան

հանելով, զոր կանխաւ ստացողն օրինակ մը ստանալու իրաւունք պիտի ունենայ հրատարակմանէն անմիջապէս ետքը: Այս տոմսերը կ'վաճառուին գրալաճառաց խա- նութները:

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ

Առաջին տարւոյ համար

Աշխատասիրեաց

Յ. Գ. Փաշալեան

Տիկին Գարբանթիէի հետեւո- ղութեամբ պատրաստուած, եւ այլ նշանաւոր մանկավարժի մը բաղ- մաթիւ խնդիրներով ճոխացեալ ըլլալով՝ նախալրթարանաց հա- մար խիստ յարմար դասագիրք մ'է: Գինն է 100 փարայ:

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

(Պատկերազարդ)

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ

Առաջին տարւոյ համար

Թարգմանեաց

Գ. Ա. Մալեան

Այս եւս աղգային վարժարա- նաց համար յարմար դասագիրք մ'է, եւ կը ծախուի ամեն գրա- վաճառաց խանութներն, ի գին 3 դրու:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Եւ

ՏԱԾՈՒՄԸ Ա. ՄԱՆԿՈՒԹԵԱՆ

Խմբագրեալ Գաղղիոյ առողջապահա- կան ընկերութեան յանձնաժողովէն եւ թարգմանեալ ի Տօքթոր Տ. Ա. Փէշտիմալեանէ
Մանկատաժութեան լաւ կամ յոռի եղանակին վրայ խօսող ա- մենակարեւոր գործ մ'է, ար- ժանի՝ ընթերցման ամենայն ծնո- ղաց: Ամեն հայ գրալաճառաց խանութները կը ծախուի ի գին 3 դրու:

Նորայրի գաղ- հայերէն բառա- րանին 13դ թերթն ալ հրատա- րակուեցաւ, որոյ մէջ Ա գիրն աւարտած է եւ B կըսկսի: Այ- սուհետեւ ամեն շաբաթ օր կա- նոնաւոր կերպով կ'հրատարակին թերթերն: Վաճառման գլխաւոր տեղին է Ֆրէնկեան գրալաճա- ռանոցը՝ Ուղուն- Չարչը թիւ 362, որոնք որ կը փափաքին բաժա- նորդ գրուիլ մէկ ու կէս օսման- եան ոսկի կանխիկ վճարելով, կընան գիմել Պ. Ֆրէնկեանի:
Ի գիւրութիւն հասարակու- թեան թերթերը կը վաճառուին նաեւ Գալաֆեան եւ Ղուկասեան գրալաճառաց քով, ինչպէս նաեւ Արշակ Էֆէնտիի թղթալաճա- ռանոցն ի Ղալաթիա, եւ Վայսի գրալաճառանոցը ի մեծ փողոցն Բերայի:

Գին խրաքանչիւր թերթին՝ 60 փրց արծաթ:

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՅԱՅՔ ՅՈՒՈՐԻԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի եւ աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը. ամեն ջղային տկարութեան ու ժաթափու- թեան եւ տխրութեան համար. կը ջնջէ եւ անհետ կընէ ամեն տեսակ անհա- վաւորութեանց հետքերը: Սրտի եւ ե- րիկամանց վրայ օգտակար աղղեցու- թիւն մ'ունի, արիւնը մաքրելով նոցա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ, եւ գրգռելով կենսական գործարանը կը գործացնէ: Իւր դեղական մեծ աղղե- ցութեամբ սրտախառնութիւն, կուծ- ութութիւն, մաղձային հիւանդութիւն- ներ, որովայնի մէջ լեցուած կաղեր, գլխի ցաւեր կը վանէ, մարսողու- թիւնը կը չափաւորի, եւ մարմինը մաք- րուելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ որ շատ անգամ զանազան հիւանդա- թեանց սկզբնապատճառ կըլլան, ա- ռողջ, ուժեղ եւ բնական դիւրը կը զգենու:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂՈՒԹԻՒՆ

Մորթային հիւանդութիւնք եւ վէրք բուժելու մասին ունեցած պալաւա- կան յատկութեանցը հաւասարի բը- նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թոնաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղց- կեղ (շէրէֆէյէ), սրունից եւ ստեանց վէրքեր կամ բոլորովին կանցիլին եւ կամ կը լաւանան. օգտակար է նաեւ հար- բուխի, հազի, սրտի բարախման, մանաւանդ օղացաւ (էէլ) ըստած հի- ւանդութեան: Իւր կաղղութիւն, եւ զօ- րաւոր աղղեցութեամբ խօյլ (բըւ- ճ) հիւանդութեան ապականիչ գորու- թիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ կըղի մագրաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան ե- դանակը նշանակուած է խրաքանչիւր տուփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղավաճառներու քով, եւ մասնա- լորապէս Պահճէ-գաբու թաշ խանի կողմերը Պ. Գասպարեանի դեղարանը Ն. 7 կ'ծախուի:

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի առ հեղինակն սօքթօր Հոլլօուէ ի Ղօն տօն Սքափօրտ փողոց թիւ 533:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ	
29 Օգոստոս 1880	
Քօնսօլիտէ	10-25
Երկաթուղեաց	» 30-
Թրամուէյ	0. Լ. 3-45
1863 ի փոխառութիւն	» 63-
1865 ի »	» 58-
1869 ի »	» 57-
1872 ի »	1. 20-
Օմանեան լիւան 400 դր:	
Մէճիթիյէ	107- 5
Մէթալիք	213-
Հինգնոց	212-20
Վիցնոց	128-20
Պղինճ	540-
Թղթագրամ	1180-
Բուսիոյ Բօլ	91-
Գաղղիական լիւրա	88-
Անգղիական »	110-
Գրիմից	51-20

ՏԵՐԵՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԴԱՐԱՆ
Կ. Պօլիս, Սուլթան Համամ